

Инна Котович

Анна Стренгель-Кямпер

АВРОРА 8

Поговорим, поспорим!

Учебное пособие по русскому языку

для учащихся гимназии

©Inna Kotovitch ja Anna Strengell-Kämper

СОДЕРЖАНИЕ:

Тема 1 Язык - мой мир	3
Тема 2 Человек - существо социальное	9
Тема 3 Культура – достояние народное	16
Тема 4 Общество и окружающий мир	22
Тема 5 Наука и будущее	27
Тема 6 Учёба, профессия и средства к существованию	33
Тема 7 Устойчивый быт	39

ТЕМА 1 Язык - мой мир

OSIO I Tekstin lukeminen ääneen ja kysymyksiin vastaaminen.

А

Жесты – речь без слов / начало

Этнографы и культурологи давно обратили внимание на специфические отличия коммуникационных знаков, используемых в разных культурах. Для учёта этих отличий было введено понятие язык культуры, под которым понимается совокупность всех знаковых способов вербального и невербального общения, которые демонстрируют специфику культуры этноса и отражают её взаимодействие с культурами других этносов. На стыке этнографии и семиотики образовалась этносемиотика, предметом которой является язык культуры.

Итак, наши жесты «говорят», но разным людям они могут сказать о разном, т.к. у каждого народа язык жестов свой. Движения головой, плечами, руками, прикосновения, походка, взгляд означают, например, во Франции, Турции, России или США далеко не одно и то же. Поэтому британская авиакомпания ВАА предупреждает пассажиров, которые едут за границу, «Будьте осторожны – ваша жестикуляция может быть непонятна в этой стране!»

Вот например, жест, имеющий различные толкования: большой и указательный пальцы в виде кольца. Для американца – это «о'кей», для жителя французского Средиземноморья – «ноль» или «ничто», для тунисца – «я тебя убью», для токийца - «деньги».

Указательный палец, приложенный к виску, выражает глупость во Франции, ум – в Голландии; с точки зрения итальянца из Флоренции, палец у века – проявление доброжелательности, а вот для испанца этот жест означает недоверие.

Потираание мочки уха, как это не удивительно, имеет разные значения у народов средиземноморских стран. Для испанца, грека, мальтийца, итальянца такой жест будет оскорбительным, и лишь португалец окажется польщённым. Тебе что-то попало в глаз? Хорошо подумай, прежде чем прикоснёшься к нижнему веку.

По материалам учебной литературы

- Вопросы:*
1. Почему за границей следует быть осторожным?
  2. Как можно толковать жест: большой и указательный палец в виде кольца?
  3. Какие международные жесты вы знаете и как вы их толкуете?

OSIO I Tekstin lukeminen ääneen ja kysymyksiin vastaaminen.

В

Жесты – речь без слов / продолжение

Жест отрицания – покачивание головой из стороны в сторону – один и тот же почти у всех народов (за исключением болгар).

Глядя на француза, американец непременно обратит внимание на плавность его жестов, богатую мимику, характерную позу – сидеть, скрестив ноги. Американец, отдыхая, положит ногу на ногу или на стол, руки скрестит за головой. Француз такое позволит себе редко.

Телевидение и массовое миграция населения в последние десятилетия приводят к универсализации смысла жестов. Знаменитый знак победа «V» впервые употребил Уинстон Черчилл. Это один из жестов, который распространился по миру за последние 50 лет. Даже теперь ещё употребляют его. Интересен и другой жест, символизирующий понятие «победа», который использовала Корасон Акино во время церемонии вступления на пост президента Филиппин (1986), - отогнутые указательный и большой пальцы. Это движение, типичное для филиппинцев, стало символом независимости страны.

Несмотря на глобализацию, традиционная жестикуляция, характерная для того или иного народа, сохраняется. Она – часть истории народа, своего рода речь слов.

С развитием международных связей и туризма возникла также необходимость в таком способе передачи информации, который делал бы её понятной людям разных стран, говорящим на разных языках. Поэтому всё большее распространение получают несложные зрительные символы. Их можно увидеть в самых разных местах: в аэропортах, на автотрассах, на промышленных предприятиях, на упаковках лекарств. Особые обозначения есть для комнат отдыха, мест для курения, для кафетериев и т. д.

По материалам учебной литературы

- Вопросы:*
1. Как телевидение влияет на смысл жестов?
  2. Почему появилась потребность в несложных зрительных символах?
  3. Какие международные жесты вы знаете и как вы их толкуете?

OSIO II Suomenkielisen tekstin selittäminen omin sanoin venäjäksi ja kysymyksiin vastaaminen.

Käytösopas suosittelee teitittelyä kun:

- puhuttelet ensimmäistä kertaa itseäsi selvästi vanhempaa ja arvokkaampaa henkilöä
- puhuttelet yleensä henkilöä, jota et tunne tarpeeksi tietääksesi, mitä mieltä hän on sinuttelusta
- olet epävarma, kumman puhuttelumuodon valitsisit
- haet työpaikkaa
- käyt virastoissa ja laitoksissa

Источник: Raili Malmberg, Hyväksi tavaksi (Otava 1995)

Kysy pariltasi: 1. В каких ситуациях книга советует обращаться на ВЫ?
                                 2. Когда вы сами разговариваете с собеседником на вы?

OSIO II Suomenkielisen tekstin selittäminen omin sanoin venäjäksi ja kysymyksiin vastaaminen.

Ruotsissa sinutellaan kaikkia duunareista ministereihin. Ainoastaan kuninkaalliset tekevät poikkeuksen. Kuningasta ei saa sinutella eikä teititellä, vaan häntä pitää puhutella yksikertaisesti ”kuninkaana”.

Ei teitittelyä ole silti täysin unohdettu. Mutta sen verran harvoin siihen törmää, että aina siihen kiinnittää huomiota. Samoin säpsähtää, jos joku tervehtii sanomalla ”päivää” eikä ”heissan”.

Miksi sitten ruotsalaiset niin mielellään sinuttelevat kaikkia? Tärkein perustelu on pyrkimys kaikenkattavaan tasa-arvoon. Mutta erään arvion mukaan ruotsalainen ei tiedä, kumpaa persoonaa kysyjä tarkoittaa sanoessaan ”te”. Siksi on yksikertaisempaa sinutella.

источник: Helsingin Sanomat 11.10. 1997

Kysy pariltasi: 1. Почему в Швеции принято говорить на ТЫ?
                                 2. Как по этикету надо обращаться к королю?

OSIO III / Dialogi

1. Miellekartta

Tutustukaa miellekarttoihin. Keskustelkaa miellekarttojen perusteella. Voitte keskustella myös miellekarttaa sivuavista aiheista pääteeman mukaisesti. Kummankin tulee kommentoida toisen mielipiteitä keskustelun aikana.

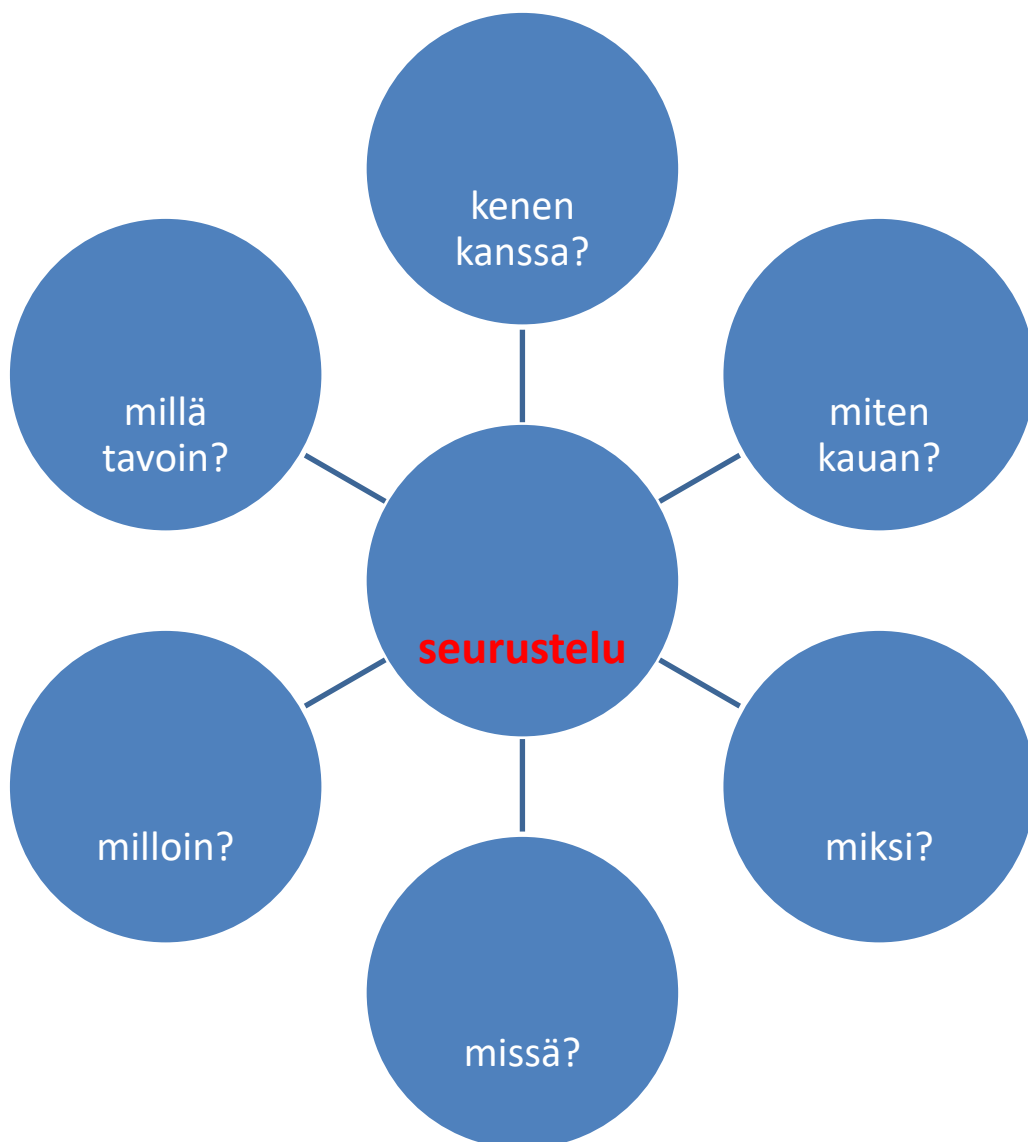
В финских школах проходят в восьмом классе трудовую практику в целях ознакомить школьника с трудовой жизнью. Расскажите о своей трудовой практике.

АВРОРА 8

Расскажите по схеме о своём друге / о своей подруге.

OSIO III / Dialogi

2. Ohjattu vuoropuhelu

Päätäkää, kumpi on A ja kumpi B. Tutustu tilanteeseen ja sen jälkeen esitä se parisi kanssa venäjäksi.

Amerikkalaiset nuoret pitävät tärkeimpänä päämääränä elämässä uraa, jota seuraa onni, avioliitto ja perhe. Mitä mieltä te olette asiasta?

<p>A.</p> <p>Toinen teistä on samaa mieltä urasta, onnesta, avioliitosta ja perheestä. Haluatte ennen kaikkea saavuttaa elämässänne hyvän aseman, joka takaa teille onnellisen avioliiton lapsineen, talon ja auton, lomat ulkomailla ja mahdollisuuden viettää huoletonta elämää jne.</p>	<p>B.</p> <p>Toinen teistä epäilee kaikkea eikä usko maallisen mammonan tuovan onnea eikä menestystä. Raha ei ratkaise tyytyväisyyttä. Rahakaan ei tuo välttämättä onnea. Kaikki voi mennä hetkessä aivan väärään suuntaan. Amerikkalaisten nuorten mielipiteet ovat mielestänne lapsellisia: elämä ei mene näiden uskomusten mukaan.</p>
---	--

Keskustelette keskenänne asiasta ja keskustellette siitä, mikä teille on tärkeää elämässä.

Tutustukaa etiketin perusteisiin sivulla www.shkolazhizni.ru , jossa puhutaan teititilystä ja sinuttelusta: Ты или Вы. Keskustelkaa, mitä uutta teille oli tässä artikkelissa. Eroaako nämä tilanteen Raili Malmbergin neuvoista?

ТЕМА 2 Человек - существо социальное

OSIO I Tekstin lukeminen ääneen ja kysymyksiin vastaaminen.

A

Место встречи - социальная сеть / начало

Социальная сеть направлена на построение сообществ в Интернете из людей со схожими интересами или деятельностью. Связь осуществляется посредством сервиса внутренней почты или мгновенного обмена сообщениями. Также бывают социальные сети для поиска не только людей по интересам, но и самих объектов этих интересов: веб-сайтов, прослушиваемой музыки и т. п.

Обычно на сайте сети возможно указать информацию о себе (дату рождения, школу, вуз, любимые занятия и другое), по которой аккаунт пользователя смогут найти другие участники. Различаются открытые и закрытые социальные сети. Одна из обычных черт социальных сетей - система "друзей" и "групп".

Для рекламодателей социальные сети предоставляют уникальные возможности непосредственного контакта с потребителями. Ежедневно миллионы пользователей ведут беседы о компаниях, их товарах и услугах, делясь своим мнением и впечатлениями. В результате отдельно взятый участник сетевого сообщества может испортить (или наоборот) репутацию компании с многомиллионным оборотом.

К наиболее известным социальным сетям относятся MySpace, Facebook, Twitter и LinkedIn. В России наиболее популярны такие социальные сети, как В Контакте, Мой Мир, Одноклассники, Мой Круг, ЖЖ.

Социальные сети имеют как свои положительные стороны, так и отрицательные. Одним из негативных последствий распространения социальных сетей является формирование у человека психологической зависимости от них. Базой для зарождения этого состояния, по мнению специалистов, является неуверенность в себе человека. Чрезмерное увлечение социальными сетями, по мнению учёных, вредит как социальному, так и психологическому здоровью. Наиболее опасно данное увлечение для подростков.

<http://bibliofond.ru>

Вопросы: Как люди находят друг друга в социальной сети?

Какие негативные последствия имеют социальные сети?

OSIO I Tekstin lukeminen ääneen ja kysymyksiin vastaaminen.

В

Место встречи - социальная сеть / продолжение

Контакт - социальная сеть, российский аналог сервиса Facebook по данным Alexa Internet третий по посещаемости сайт России. Сайт изначально позиционировал себя в качестве социальной сети студентов и выпускников российских высших учебных заведений, позднее - как универсальный способ связи для всех социальных групп и возрастов.

Мой мир@mail.ru - русскоязычная социальная сеть, соединяющая на странице пользователя действия на основных порталах Mail.ru. Как и в других социальных сетях, задача проекта Мой мир - помощь в поиске одноклассников, знакомых, коллег, друзей и родных. Здесь можно общаться с помощью личных сообщений, дарить друг другу виртуальные презенты, выражать эмоции и говорить о тайных желаниях, размещать свои фотографии и видеоролики, иметь личный блог и читать блоги других участников, загружать песни и слушать музыку.

Мой Круг - русскоязычная социальная сеть, направленная на установление деловых контактов между людьми. Архитектура сети представляет собой круги пользователей, где первый круг - это близкие друзья пользователя, которым он доверяет свою контактную информацию, второй круг - это друзья друзей пользователя, а третий соответственно друзья друзей его друзей. Одна из главных функций данной социальной сети - это возможность поиска работы, являющаяся основным отличием Моего Круга от других социальных сетей. В Моём Круге самими пользователями постоянно публикуются новые вакансии на работу, а наличие развернутого резюме повышает шансы быть приглашённым на собеседование.

Живой журнал, ЖЖ (LiveJournal, LJ) - блог-платформа для размещения онлайн-дневников (блогов), либо какой-то отдельный блог ("дневник", "журнал") на этой платформе. Предлагает обычный для блогов набор функций: возможность публикации записей, их комментирования читателями и так далее; также есть удобные дополнительные функции, многие из которых доступны бесплатно любому желающему. До недавнего времени отличался отсутствием обязательной рекламы в бесплатных блогах.

Выявляется зависимость от социальных сетей довольно просто: нужно на некоторое время, например на месяц, запретить себе социальные сети и, если с этим проблем не возникнет, зависимости нет, если начнёт появляться непреодолимое желание - зависимость однозначно есть.

<http://bibliofond.ru>

Вопросы: Кого можно найти в портале «Мой мир»?

Как обнаружить в себе зависимость от социальных сетей?

OSIO II Suomenkielisen tekstin selittäminen omin sanoin venäjäksi ja kysymyksiin vastaaminen.

Homo retis – verkkoihminen

Miten verkkoelämä vaikuttaa ihmiseen?

Kunkin yksilön elämäntilanne, maailmankuva, arvot ja asenteet ratkaisevat, koituuko verkosta enemmän haittaa vai iloa.

Tietoverkojen hyödyistä tiedonhankinnassa ja kaupankäynnissä on maalailtu ruusuisia näkymiä. Erityisesti nuoret verkkosukupolven edustajat eivät kuitenkaan ole välttämättä kovin hyötysuuntautuneita, mutta monet heistä viettävät suuren osan ajastaan tietoverkoissa.

Ihminen on olemassa situationaalisenä, tajunnallisena ja kehollisena oliona. Kun ihminen laajentaa elämäntilannettaan tietoverkon avulla, hänen kaikki kolme olomuotoaan joutuvat sen vaikutuspiiriin. Verkon tiedoista syntyvät merkitykset muokkaavat jatkuvasti hänen maailmankuvaansa.

Usein ajatellaan, että verkosta saadaan vain objektiivista tietoa. Kuitenkin tiedon lisäksi myös jokapäiväinen arkitieto, tunteet, uskomukset, intuitio ja harha leimaavat verkon sisältöjä. Esimerkiksi verkkokeskusteluissa viestejä syntyy monesti spontaanisti tunteen, uskomuksen ja intuition varassa, ja nämä kaikki saattavat kietoutua tajunnassa tosiasioihin niitä värittäen.

Verkkoelämän hyödyistä puhuttaessa ei pidä vähätellä sitä tajunnallista mielihyvää, jota onnistunut surfailu tuottaa verkkoihmiselle. Samoin se voi tarjota turvallisuuden tunnetta, sillä verkossa ystävät ja viihde ovat aina saatavilla.

Verkkokeskusteluista voi aiheutua haittojakin. Seurauksena on ehkä syrjäytymistä, kun verkkopersonat saavat elämäntilanteessa hallitsevamman roolin kuin fyysiset henkilöt. Myös masentuneisuutta ja yksinäisyyttä on havaittu.

Tietoverkko on ilmeisesti hyvä renki, mutta huono isäntä. Ihmiset ovat kuitenkin erilaisia: riippuu yksilöstä minkä vallan verkkoelämä ottaa ja mitä vaikutuksia se aiheuttaa. Jos verkkoihmisellä on jo ennestään rikas ja arvioiltaan terve tajunnallinen elämä, monipuolisia, tasapainoisia yhteyksiä sisältävä elämäntilanne sekä hyvä fysiikkakin, ongelmien syntyminen ei tunnu todennäköiseltä.

PEKKA PIHLANTO

(Helsingin Sanomat 2.4. 1999)

Kysy pariltasi:

Как надо относиться к информации в интернете?

Какое влияние оказывают социальные сети на человека?

OSIO II Suomenkielisen tekstin selittäminen omin sanoin venäjäksi ja kysymyksiin vastaaminen.

VARO: Facebook voi viedä työn

Netissä ei voi sanoa ihan mitä tahansa, sillä voit joutua jättämään työpaikkasi jos olet kirjoittanut ikäviä asioita työpaikastasi Facebookiin. Pelkästään Tampereen alueella kymmenet ovat menettäneet työpaikkansa tästä syystä.

Yleensä hankaluuksiin työpaikalla on jouduttu päivityksistä, joissa työntekijä on purkanut Facebook-kavereilleen työpaikan tulehtuneita henkilösuhteita tai muita ongelmia. Tyypillinen tapaus on päivitys, jossa työntekijä kertoo hakevansa sairauslomaa ja tekstin sävy on työnantajan mielestä kevytmielinen.

Palvelualan ammattijärjestön Pamin tietoon on tullut tapauksia, joissa työkaveri on printannut työpaikkaa arvostelevan mielipiteen ja vienyt sen työnantajalle. Seurauksena on ollut vähintään puhuttelu, toisinaan irtisanominen. Poliisilla uhkailu ei ole ollut harvinaista puhuteltaessa työntekijää.

Työntekijä on voinut joutua puhutteluun mm. siitä, että on kertonut eväiden katoamisesta työpaikan jääkaapista tai kuvasta, jossa näkyi työvarustuksiin kuuluva pamppu. Jopa masennuksen vuoksi pitkällä sairauslomalla ollut työntekijä irtisanottiin kun hän oli purkanut mieltään Facebookissa myös työpaikkansa ihmissuhteista. Kahvihuoneiden estottomasta kritiikistä Facebook-tilityksen erottaa kuitenkin se, että siitä jää kirjallinen jälki. Hankalaksi koetusta työntekijästä on kätevää päästä eroon Facebook-kirjoittelun jälkeen!

Eräässäkin tapauksessa työntekijä oli pannut merkille, miten eriarvoisessa asemassa työntekijät firmassa olivat. Huomattuaan epäkohtia hän alkoi kysellä luottamusmiehen perään, jota yrityksessä ei ollut. Työntekijä purki tuntojaan Facebookissa nimiä ja yritystä mainitsematta. Seuraavana päivänä hän joutui esimiehen puhutteluun. Häntä uhkailtiin oikeustoimilla. Tunnin kuluttua työntekijä oli kadulla, ilman työpaikkaa, ilman irtisanomisaikaa tai irtisanomisajan korvauksia. Ei suulliset eivätkä kirjalliset anteeksipyyntöt tuoneet työpaikkaa takaisin.

Kuinka julkista parinsadan ihmisen lukema päiväkirjanomainen teksti sitten on? Työnantajat eivät aina ymmärrä Facebookin luonnetta pienen piirin keskustelukanavana, vaan luulevat, että sinne kirjoitettu on kaiken kansan luettavissa. Näinhän ei ole. Mutta saattaa niiden ”kavereiden” joukossa joku työkaverikin lymyillä! Facebook-kaveri ei aina ole oikeasti kaveri.

KATJA MARTELIUS

Helsingin Sanomat 2011

Kysy pariltasi:

Что можно и чего нельзя писать в Facebook?

Почему друг в Facebook не всегда друг?

OSIO III / Dialogi

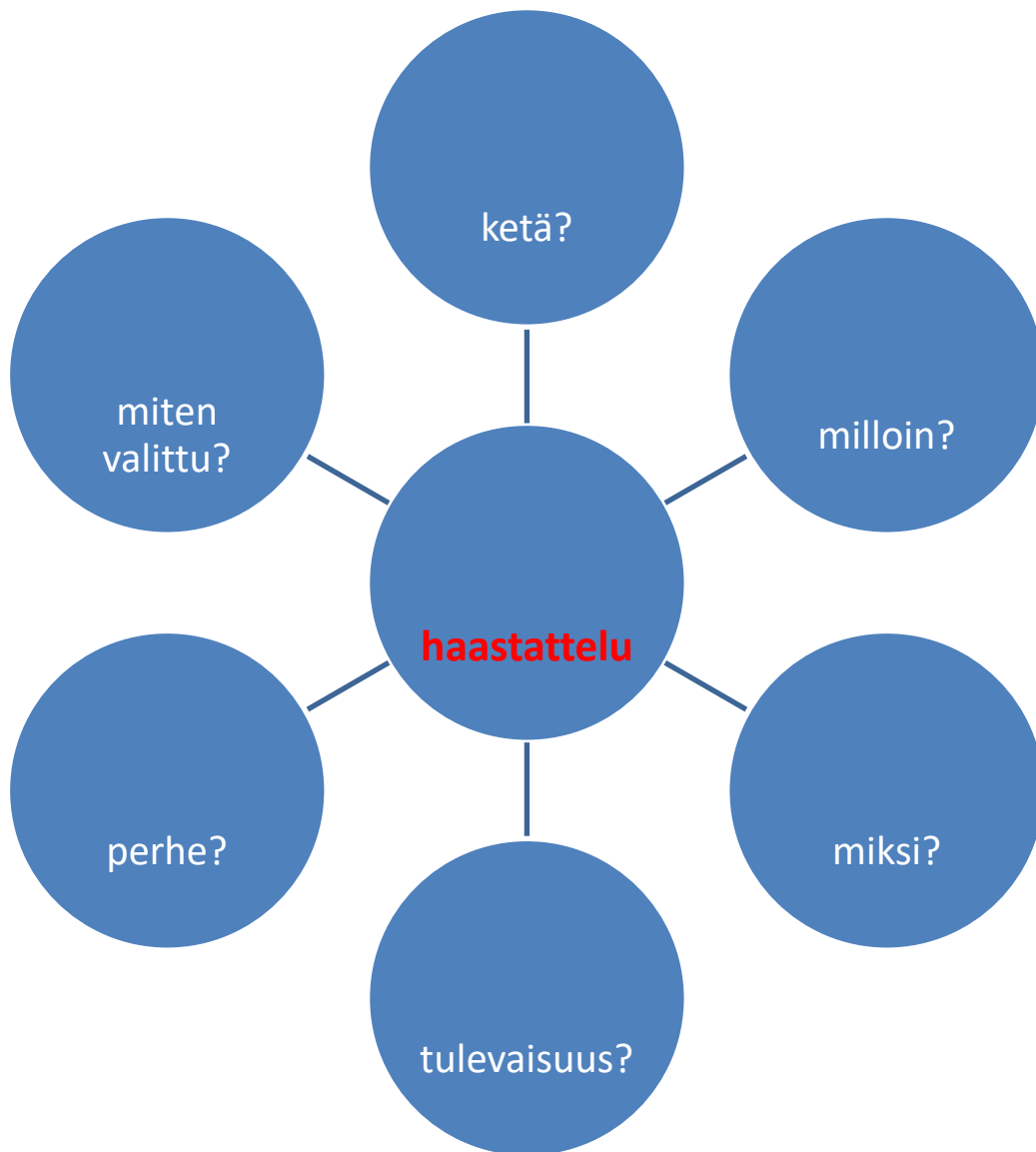
1. Miellekartta

Tutustukaa miellekarttoihin. Keskustelkaa miellekarttojen perusteella. Voitte keskustella myös miellekarttaa sivuavista aiheista pääteeman mukaisesti. Kummankin tulee kommentoida toisen mielipiteitä keskustelun aikana

Вы разговариваете со своим другом о передачах по телевизору, используя данную схему.

Подготовьте интервью с известным спортсменом. Используйте данную схему.

OSIO III / Dialogi

2. Ohjattu vuoropuhelu

Päätäkää, kumpi on A ja kumpi B. Tutustu tilanteeseen ja sen jälkeen esitä se parisi kanssa venäjäksi.

Nuorelle ihmiselle on tärkeää monestakin syystä erilaiset harrastukset. Saa uusia kavereita ja on jotain tekemistä normaalin koulutyön lisäksi. Monet käyvät lisäksi töissä. Mitä mieltä te olette harrastusten merkityksestä nuorelle?

<p>A.</p> <p>Harrastat ratsastusta. Kerrot, miten päädyit tähän harrastukseen, kuinka usein käyt ratsastamassa, missä, mitä harrastuksesi maksaa. Suositteletko tätä harrastusta muille? Miksi? Entä tulevaisuus? Liittyykö harrastuksesi ammatinvalintaasi?</p>	<p>B.</p> <p>Sinua eivät kiinnosta hevoset, olet enemmän koiraihmissä. Sinulla on kaksi koiraa, joita ulkoilutat päivittäin kolme kertaa. Se käy harrastuksesta. Muuhun ei ole varaa. Käyt lisäksi viikonloppuisin töissä. Tulevaisuudesta on toistaiseksi hämärä kuva.</p>
---	--

Keskustelette keskenänne harrastusten merkityksestä nuorelle. Voiko harrastus vaikuttaa tulevaan ammatinvalintaan? Miten? Voiko harrastuksilla olla myös muita merkityksiä ihmiselle?

TALK SHOW!

Tutustukaa netissä kahteen venäläiseen keskusteluohjelmaan, joko На самом деле tai Пусть говорят. Keskustelkaa siitä, minkälaisia aiheita näissä ohjelmissa käsitellään ja kummasta ohjelmasta te pidätte ja miksi. Voitteko suositella sitä ystävilleen ja miksi.

ТЕМА 3 Культура - достояние народное.

OSIO I Tekstin lukeminen ääneen ja kysymyksiin vastaaminen.

A

Народная культура состоит из двух видов - популярной и фольклорной культуры. Когда компания подвыпивших друзей распевает песни Аллы Пугачёвой или «Шумел камыш», то речь идёт о популярной культуре, а когда этнографическая экспедиция из глубин России привозит материал о колядных праздниках или русских причитаниях, то говорят о фольклорной культуре. В итоге популярная культура описывает сегодняшний быт, нравы, обычаи, песни, танцы народа, а фольклорная - его прошлое. Легенды, сказки и другие жанры фольклора создавались в прошлом, а сегодня существуют как историческое наследие. Кое-что из этого наследия исполняется и сегодня, значит, часть фольклорной культуры вошла в популярную культуру, которая помимо исторических преданий постоянно пополняется новобразованиями, например современным городским фольклором.

Таким образом, в народной культуре, в свою очередь, можно выделить два уровня - высокий, связанный с фольклором и включающий народные предания, сказки, эпос, старинные танцы и др., и сниженный, ограниченный так называемой поп-культурой.

<http://www.countries.ru> (Народная культура)

*Вопросы: В чём заключается народная культура?
Какие уровни народной культуры выделяют?*

OSIO I Tekstin lukeminen ääneen ja kysymyksiin vastaaminen.

В

Массовая культура является производной от индустриального общества. Её появлению предшествовало развитие кинематографа, звукозаписи, звуковоспроизведения, радио, телевидения и других средств массовой информации (СМИ). Они объединяют людей в социальное и культурное целое, став в современном мире носителями культуры, формируя у масс людей стандартные вкусы и формы «культурного потребления», распространяя шаблоны массовой культуры и в привилегированных, и в малообеспеченных слоях населения. Для этого современные возможности СМИ поистине безграничны, спутниковая связь и Интернет способны донести информацию о событиях в мире искусства и культуры до миллионов людей в десятках стран мира.

Массовая культура - это продукция, находящая отзвук в сознании и душах миллионов людей, способная создавать положительные и отрицательные эмоции, вызывать духовное и эстетическое сопереживание и наслаждение. Она рассчитана на большую аудиторию и не требует напряжения ума и чувств для своего восприятия.

<http://constrystudies.ru> (Массовая культура)

Вопросы: Что предшествовало появлению массовой культуры?

Почему эту культуру называют массовой?

OSIO II Suomenkielisen tekstin selittäminen omin sanoin venäjäksi ja kysymykseen vastaaminen.

Glazunov

Moskovan keskustassa, Kristus Vapahtajan kirkon vieressä, on upea tsaarinaikainen palatsi. Siellä toimii valtiollinen Ilja Glazunovin taidemuseo, jonka neljä kerrosta on pyhitetty taidemaalarin elämäntyölle.

Glazunovin taide ei jätä ketään välinpitämättömäksi, kirjoitti jo Kekkonen taiteilijan näyttelykirjaan. Ihailijoiden mielestä Glazunov on suuri venäläinen taiteilija, viime vuosisadan alun mestareiden Ilja Repinin ja Mihail Vrubelin työn jatkaja, jonka taulut ilmentävät rohkealla ja nerokkaalla tavalla aitoa venäläisyyttä.

Arvostelijoiden mielestä Glazunovin taulut taas ovat sisällöltään pinnallisia ja falskia uskonnollis-isänmaallista kitschiä ja ne ovat toisinaan teknisesti kömpelöitä.

Maailman johtavat taidetallot Sotheby's ja Christie's ovat kaupanneet Glazunovin töitä. Nykyään ne luetaan osaksi myöhäisen neuvostokauden kulttuuriperintöä.

HS KUUKAUSILIITE 5/ 2010

Kysy pariltasi: *Где находится музей Глазунова?*

Как критики оценивают творчество Глазунова?

Glazunov

Ilja Glazunov on tehnyt elämäntyönsä Moskovassa, mutta hän syntyi Leningradissa. Hänen lapsuutensa oli traaginen. Historijoitsijaisä ja talonpoikaissukuinen äiti kuolivat nälkään Leningradin piirityksessä, kun Glazunov oli 11-vuotias. Glazunov kertoo päässeensä piiritetystä kaupungista maaliskuussa 1942 lääkintäautossa, joka ajoi Laatokan yli väistellen saksalaisten pommittamia avantoja.

Sodan jälkeen Glazunov opiskeli Leningradin taideakatemiassa, mutta professori Boris Johansson katsoi oppilaan luulevan itsestään liikoja ja lähetti hänet valmistumisen jälkeen piirustuksen opettajaksi Pohjois-Venäjälle.

Glazunov hankkiutui kuitenkin nopeasti Moskovaan. Hän pääsi nopeasti piireihin tutustuttuaan Mihalkovin kulttuuridynastiaan: lastenkirjailijaan ja Neuvostoliiton kansallishymnin sanoittajaan Sergei Mihalkoviin sekä tämän elokuvaohjaajapoikiin Andrei Kontšalovskiin ja Nikita Mihalkoviin.

Lopullisesti Glazunov löi läpi Moskovassa vuonna 1957 pitämällään näyttelyllä. Yleisöä tungeksi etenkin Aamu-nimisen maalauksen edessä. Siinä oli kuvattu hekumallinen, alaston nainen. Sitten ilmestyi artikkeli, jossa ilmoitettiin, ettei tällaiselle ole sijaa neuvostotaiteessa.

HS KUUKAUSILIITE 5/ 2010

Kysy pariltasi: *Каково было детство Глазунова?*

Как оценили картину Глазунова «Утро»?

OSIO II Suomenkielisen tekstin selittäminen omin sanoin venäjäksi ja kysymyksiin vastaaminen.

Pääsiäismuna – uuden elämän symboli

Mytologiassa muna symbolisoi uutta elämää, hedelmällisyyttä ja kasvua.

Pääsiäismuna on osa kristillistä perinnettä. pääsiäismunaperinne on säilynyt vahvana etenkin ortodoksien keskuudessa, jotka yhä antavat toisilleen lahjaksi maalattuja tai suklaamunia.

Munat kuuluvat myös pääsiäisen ruokalistaan. Siihen on järkevä, symboleistaan riippumaton selitys: Ennen kanat eivät juuri munineet talvisin, joten munia alkoi kertyä vasta keväällä. Koska munia ei saanut syödä pääsiäistä edeltävän paaston aikana, ne säästettiin pääsiäiseksi.

Munia alettiin koristella jo varhain. Kun kauniiden munien haluttiin säilyvän pidempään, niitä alettiin valmistaa kestävämmistä materiaaleista, kuten puusta, vahasta, laisista, posliinista, jalometalleista.

Pääsiäismunien koristelu saavutti 1800-1900-luvun Venäjällä niin suuren suosion, että siitä kehkeytyi oma taidekäsityön ja kansantaiteen muoto. Rikkaat teettivät prameita pääsiäismunia kullasepillä, kansa maalasi muniin ornamentteja ja ikonimaiheita.

Venäjän keisarit antoivat mestareiden tekemiä pääsiäismunia lahjoiksi pääsiäisvastaanotoillaan. Vuonna 1916 keisarillisessa posliinitehtaassa valmistettiin 15365 pääsiäismunaa.

Kuuluisin pääsiäismuna lienee pietarilaisen kullasepän Karl Fabergén 1884 kullasta ja jalokivistä valmistama muna, jonka Aleksanteri III teetti 1884 puolisolleen Maria Feodorovnalle. Muna oli avattava, ja se sisällä oli lahjoja.

Fabergén munista saivat alkunsa niiden köyhät versiot: värikkäisiin ja kimaltaviin kuoriin kiedotut, yllätyksen sisältävät suklaamunat.

MINNA PÖLKKI

(Helsingin Sanomat 25.3.2005)

Kysy pariltasi: *Что символизирует яйцо для верующего человека?
Когда начали красить яйца?*

OSIO III

Организируйте в классе минивыставку репродукций русских художников по выбору. Каждый ученик принесёт 1-2 репродукции и выступит в роли гида.

1. История создания картины.
2. Почему картина так названа?
3. Проанализируйте содержание картины:
  - а) кто (что) изображён (-о) на картине.
  - б) кто (что) занимает в картине центральное место?
  - в) какими средствами художник выделил его (передний план, цвет, освещение, фон)?
  - г) Какие мысли и чувства владели художником? Как он передал это в картине (общий колорит картины, композиция картины, отношение автора к изображённому)?
4. Передайте своё отношение к картине.

Подготовьте сообщение на тему «Выдающийся композитор (пианист, дирижёр) России / Финляндии».

OSIO III / Dialogi

2. Ohjattu vuoropuhelu

Päätäkää, kumpi on A ja kumpi B. Tutustu tilanteeseen ja sen jälkeen esitä se parisi kanssa venäjäksi.

A Olet menossa näyttelyyn. Haluat, että ystäväsi lähtee mukaan. Perustele hänelle, miksi juuri siihen näyttelyyn. Yritä ylipuhua hänet mukaasi.	B Sinua ei kiinnosta mitkään näyttelyt, vaan haluaisit jäädä kotiin katsomaan telkkaria. Et ole mielestäsi niin kulttuuri-ihminen, että kävisit näyttelyissä. Keksi verukkeita, ettei sinun tarvitsisi lähteä ystäväsi mukaan.
---	--

Näyttelyn lopuksi menette kahvilaan ja keskustellette näyttelyn annista ja tasosta.

ФИЛЬМЫ! ФИЛЬМЫ!

Valitkaa mieleisenne filmi: С лёгким паром! tai Карнавальная ночь.

Kuka näyttelee pääroolia filmissä? Mitä tiedätte hänestä? Mitä tyypillisiä venäläisiä tapoja näissä filmeissä on?

ТЕМА 4 Общество и окружающий мир

OSIO I Tekstin lukeminen ääneen ja kysymyksiin vastaaminen.

A

Несколько сюжетов из жизни русских в Финляндии / начало

На местном форуме в теме «Парламент для иммигрантов» уверяли, что не только дети переселенцев из России и дети из финско-русских семей, но даже внуки и, может быть, правнуки иммигрантов будут восприниматься финнами как чужаки.

Процитированное мнение можно было бы оставить без внимания, не будь оно выражением вполне продуманной позиции некоторых профессиональных общественников, стремящихся таким образом консолидировать русскоязычных иммигрантов.

В этом сообщении упомянут финский рок- и поп-певец **Кирилл Бабицын** (1950–2007), выступавший под сценическим именем Кирка (так звали его в детстве) якобы «одно из распространённых восприятий его тут было таким: "мы думали, что он настоящий финский певец, а он всего лишь рюсся"».

А ведь даже лица со слабым знанием финского языка имели возможность прочесть на упрощённом финском книгу о шести звёздах финской эстрады, в которой рассказывается о семье певца и о его учёбе в русской Табуновской школе. Массовый же читатель знал о Бабицыных из многочисленных публикаций в периодической печати. Например, в 1994 году популярный журнал «APU» опубликовал большую статью о Кирке, повторённую в этом же издании сразу после внезапной кончины певца. Вышедшая в 1999 году книга о жизни и творчестве Кирилла Бабицына включает более 60 фотографий, в числе которых снимки его дедов – капитана 2-го ранга Балтийского флота Михаила Андреевича Бабицына и военного коменданта Аландских островов Льва Ивановича Зарубина. Третье издание этой книги вышло в свет в 2007 году.

По материалам интернета

Вопросы: Почему надо серьёзно относиться к мнению на местном форуме?

Почему можно считать, что история семьи Кирки известна финнам?

OSIO I Tekstin lukeminen ääneen ja kysymyksiin vastaaminen.

В

Несколько сюжетов из жизни русских в Финляндии / продолжение

К поколению рождённых в 40-ые годы относится и завоевавший в те годы симпатии финской публики певец **Виктор Клименко**. Он родился в 1942 году на оккупированной финнами территории в семье кубанского казака, оказавшегося в 1930-е годы в Советской Карелии. В 1944 году родители Клименко ушли с отступающей финской армией в Финляндию. О судьбе и творчестве певца рассказывается в двух книгах финских авторов.

И это имена только тех известных представителей одного поколения, что проявили себя в сфере искусства и культуры. А ведь есть ещё и потомки русских эмигрантов, сделавшие успешную карьеру, например, в вооружённых силах страны или на поприще академической науки. И здесь нельзя не вспомнить внука генерала русской армии, блестящего учёного, основателя финской египтологии Ростислава Гольтгоера (**Rostislav Holthoer, 1937–1997**). О своих предках и родителях, бежавших из большевистской России, он рассказал в книге, изданной в Финляндии.

Известный финский кинорежиссёр русского происхождения **Валентин Ваала** (ур. Иванов, 1909–1976), автор 36 художественных фильмов, был определён бежавшими из Петрограда в Гельсингфорс родителями в немецкую школу, а не в русскую. Подобное, судя по статье в газете «Новые русские вести» (6.07.1924), не являлось тогда большой редкостью в русской среде.

Спустя десять лет организация «Союз русской молодёжи» так определила своё отношение к тем молодым людям, что стали связывать своё будущее с Финляндией и финской культурой: «Мы не имеем права очень строго осуждать людей, искренне отдавших все свои духовные силы на служение чужой культуре. Пусть лучше они будут хорошими гражданами своей новой родины, чем останутся в какой-то промежуточной стадии, всюду чувствуя себя чужими» (Журнал Содружества, № 8, 1934).

По материалам интернета

*Вопросы: Почему финнам знакома судьба певца Виктора Клименко?
Где учился кинорежиссёр Валентин Ваала? Почему?*

OSIO II Suomenkielisen tekstin selittäminen omin sanoin venäjäksi ja kysymyk- A siin vastaaminen.

Oman kulttuurin tuntemus tukee nuorten koulumenestystä

Kasvatustieteiden lisensiaatti Raimo Rönholminkin mukaan nuoren koulunkäynnin ja elämän onnistuminen riippuu hänen kulttuuri-identiteettinsä vahvuudesta.

Jos nuorella on voimakas sidos omaan kulttuuritaustaansa, hän pärjää vähintään yhtä hyvin kuin muut, vaikka minäkuva olisikin heikko.

Minäkuvaltaan heikko nuori, joka kuitenkin tuntee hyvin oman kansallisen kulttuurinsa, ajattelee: ”Minä kelpaan omana itsenäni. Olen mitä olen. En ole huonompi kuin muidenkaan kulttuurien edustajat, mutta en parempikaan.”

”Tutkimuksen mukaan nuorten kulttuurijuurilla näyttää olevan erittäin selvä yhteys sekä hänen tulevaisuuden että nykyhetken tavoitteisiinsa. Kiinteän kulttuurisiteen omaavat nuoret motivoituvat paremmin työhön ja opiskeluun kuin ne, jotka ottavat etäisyyttä juuriinsa. Vastaavaa merkitystä ei näytä olevan iällä, sukupuolella tai muilla taustatekijöillä. Lujat kulttuurijuuret säästävät nuoren itsesyytöksiltä epäonnistumisen hetkellä”, Rönholm kertoo.

Näin tavallaan yksilön oma etninen kulttuuri on hänen toinen kotinsa. Oman kulttuurin tarjoama henkinen koti ja sen arvot kantavat nuorta.

Minän ja oman kulttuurin läheinen yhteys näyttää merkitsevän myös yleistä psyykkistä hyvinvointia: ”Omiin kulttuuriin sitoutuminen tarkoittaa myös vieraiden kulttuurien arvostamista. Terve kansallisuuteen ankkuroitu itsetunto on rehtiä tasa-arvoa. Yksilö kokee kelpaavansa itselleen eikä aiheetta väheksy muitakaan.”

SÄDE NENONEN

(Helsingin Sanomat 29.11.1999)

Kysy pariltasi:

*Как влияет знание своей культуры на подростка?
К какому выводу пришли учёные, изучая поведение и
жизнь подростка в соотношении с культурной
принадлежностью?*

OSIO II Suomenkielisen tekstin selittäminen omin sanoin venäjäksi ja kysymyk- **B** siin vastaaminen.

Kansallinen identiteetti ja Euroopan integraatio

Kansallisen identiteetin merkittävimmät ainesosat ovat kieli, uskonto ja kulttuuri. Kieli, joka on myös merkittävä vallan väline, on niistä tärkein. Voittajien kielestä on usein tullut lingua franca. Nykyään se on paljolti englanti, mutta kaikkien EU-maiden kielet ovat myös EU:n virallisia kieliä.

Vallasta hermeettisesti eristynyt tai eristetty kieli on joskus auttanut kansaa selviytymään hengissä ja lopulta itsenäistymään, kuten Suomessa ja Virossa. Slovakiassa ja Suomessa maiden kansallisesti tärkeät teokset laadittiin ensin maan vähemmistökielellä, tshekiksi tai ruotsiksi, ennen niiden kääntämistä enemmistön kielelle. Suomenruotsalaisten isänmaallinen asenne tuki – heidän omien kielellisten etujensa vastaisesti! – Kalevalan syntyä. Myös Suomen tulo osaksi Venäjää auttoi teoksen aikaansaamista maiden välisen rajan fyysisesti «kadotessa». Kalevala ja karelianismi vaikuttivat ratkaisevasti suomalaiseen nationalismiin ja maan itsenäistymiseen.

Euroopan integraatio on kehittynyt loogisesti aina kun se on ollut taloudellisesti ja poliittisesti mahdollista. Eri laajenemisaaltojen taustalla on ollut milloin taloudellisia, milloin poliittisia syitä. Berliinin muurin murtuminen ja Neuvostoliiton hajoaminen tekivät ensin mahdolliseksi puolueettomien maiden liittymisen Unioniin ja sitten myös viimeisimmän suuren laajentumisen, joka jatkuu yhä jossakin aikataulussa. Entiset Varsovan liittoon tai Neuvostoliittoon kuuluneet uudet jäsenmaat hakivat EU:sta taloudellista ratkaisua ja NATO:sta poliittisia ja puolustuksellisia turvatakuita.

MIKKO HEIKINHEIMO

(<http://www.finland.ee>)

Kysy pariltasi:

Что лежит в основе национального идентитета?

Как сохранение своего языка может влиять на судьбу народа?

OSIO III

Русская Финляндия: 100 лет – 100 судеб

https://yle.fi/uutiset/osasto/novosti/russkaya_finlyandiya_100_let

Ваша задача - познакомиться с материалом в интернете и составить 10-минутное сообщение об одном из героев.

OSIO III / Dialogi

2. Ohjattu vuoropuhelu

Päätäkää, kumpi on A ja kumpi B. Tutustu tilanteeseen ja sen jälkeen esitä se parisi kanssa venäjäksi.

Kaikki muualta tulleet perheet eivät näe tarpeellisena säilyttää lapsilleen omaa äidinkieltä. He haluavat mahdollisimman nopeasti sulautua valtaväestöön ja tavallaan tällä tavoin peittää oman toismaalaisuutensa, oman identiteettinsä. Mitä mieltä te olette asiasta? Pystyykö lapsi kehittymään vieraskielisessä ympäristössä täysipainoisesti? Miten käy hänen äidinkiелensä? Entä uuden kielen oppiminen?

<p>A</p> <p>Olet sitä mieltä, että uudessa maassa pitää elää ”maan tapojen mukaisesti”. Opetella kieli mahdollisimman nopeasti, opiskella ja mennä töihin. Oma äidinkieli ja omakulttuuri ei mielestäsi ole tärkeää säilyttää. Osaathan kieltä ihan riittävästi kotitarpeiksi.</p>	<p>B</p> <p>Olet ehdottomasti oman äidinkielen ja oman kulttuurin säilyttämisen kannalla. Haluat saada opetusta myös omalla äidinkielelläsi, jotta äidinkielesi kehittyisi. Pelkkä kotona opittu kieli ei riitä. Totta kai ”maassa maan tavalla”, mutta oman kulttuurin tuntemus auttaa myös muiden kulttuurien omaksumiseen.</p>
---	--

Kumpikin keskustelija argumentoi omia mielipiteitään omista lähtökohdistaan. Yritäkää päästä keskenänne kompromissiin.

ТЕМА 5 Наука и будущее

OSIO I Tekstin lukeminen ääneen ja kysymyksiin vastaaminen.

A

Человек и закон

Для приобретения компьютера несовершеннолетний гражданин П. решил продать в антикварный магазин дорогую старинную вазу, доставшуюся ему по наследству. При совершении сделки владелец магазина попросил предъявить завещание и паспорт, после чего выдал подростку деньги за приобретённую у него вещь. Узнав о совершении сделки, родители подростка подали в суд на владельца магазина. Какое решение должен вынести суд по данному делу? На статьи какого кодекса будет опираться суд при вынесении решения?

При разрешении данной ситуации необходимо исходить из того, что указанный несовершеннолетний не является *эмансипированным* т.е. объявленным в соответствии с законом полностью дееспособным.

Суд, разбирая гражданский иск родителей несовершеннолетнего к владельцу антикварного магазина, прежде всего должен руководствоваться положениями закона, в силу которого эта сделка может быть признана недействительной. Каждая из сторон сделки обязана возвратить другой всё полученное в натуре, а при невозможности возвратить всё полученное в натуре - возместить её стоимость в деньгах.

Кроме того, дееспособная сторона (в данном случае - владелец магазина) обязана возместить другой стороне нанесённый ею реальный ущерб, так как антиквар знал или должен был знать о недееспособности другой стороны, но, тем не менее, пошёл на совершение сделки.

http://humanitar.ru/page/bilet_number5

Вопросы: О каком поступке подростка рассказывается в тексте?

Как родители реагировали на его поступок?

OSIO I Tekstin lukeminen ääneen ja kysymyksiin vastaaminen.

В

Человек и закон

К вам обратилась группа ребят, предложившая вступить в их организацию «Юные защитники справедливости». Как вы будете реагировать на это предложение? Объясните ваши действия.

Необходимо проанализировать их деятельность на предмет выполнения Федерального закона «Об общественных объединениях». Данное общественное объединение должно соответствовать нормам этого закона, то есть представлять собой добровольное, самоуправляемое, некоммерческое формирование, созданное по инициативе граждан, объединившихся на основе общности интересов для реализации общих целей, указанных в уставе общественного объединения.

Учредителями, членами и участниками общественных объединений могут быть граждане, достигшие 18 лет. Но членами и участниками молодёжных общественных объединений могут быть граждане, достигшие 14 лет, а членами и участниками детских общественных объединений могут быть граждане, достигшие 8 лет.

Главное - выяснить цели и задачи данной организации, методы их деятельности. Законом запрещаются создание и деятельность общественных объединений, цели или действия которых направлены на осуществление экстремистской деятельности. Хотя закон уточняет, что включение в учредительные и программные документы общественных объединений, положений о защите идей социальной справедливости не может рассматриваться как разжигание социальной розни.

http://humanitar.ru/page/bilet_number5

Вопросы: Что гласит закон «Об общественных объединениях»?

Кто может быть членами молодёжных объединений?

OSIO II Suomenkielisen tekstin selittäminen omin sanoin venäjäksi ja kysymyksiin vastaaminen.

Tiedeuutisia

Tutkijat ovat löytäneet todennäköisen selityksen viime vuonna saadulle koetulokselle, joka näytti kumoavan Einsteinin suhteellisuusteorian. Virheellisen mittaustuloksen taustalla saattaakin olla tietokoneen kaapelin irtoaminen.

Kansainvälisen fyysikkoryhmän koe näytti osoittavan, että neutriinohiukkaset voivat liikkua valoa nopeammin, mikä on suhteellisuusteorian mukaan mahdotonta.

Tutkimus tehtiin lähettämällä neutriinoja tuottava säde Sveitsistä Euroopan hiukkasfysiikan tutkimuskeskuksesta Cernistä noin 730 kilometrin päähän Italian Gran Sassaossa sijaitsevaan laboratorioon. Säde oli perillä "liian aikaisin" - vain sekunnin miljardiosia nopeammin kuin valo, mutta sittenkin mullistavan paljon.

Tutkijat epäilevät nyt, että GPS-yksikön ja tietokoneen välisen kaapelin irtoaminen aiheutti virheellisen mittaustuloksen. Varmuus asiasta saadaan kuitenkin vasta kun koe uusitaan.

Cern on luvannut tiedottaa asiasta lisää myöhemmin torstaina.

Reuters, AP, YLE Uutiset 23.2. 2012

<http://yle.fi> (Suhteellisuusteoria sittenkin oikeassa?)

Kysy pariltasi:

Что случилось с теорией Эйнштейна?

Как это сейчас объясняют?

OSIO II Suomenkielisen tekstin selittäminen omin sanoin venäjäksi ja kysymyk- **B** siin vastaaminen.

Tiedeuutisia

Tietoa huonosta kelistä voidaan tulevaisuudessa välittää autosta toiseen. Laitteiden prototyyppejä esiteltiin keskiviikkona Teknologian tutkimuskeskus VTT:n Tampereen-toimipisteessä, mutta kaupallisia sovelluksia nähtäneen aikaisintaan parin vuoden kuluttua.

- Arvioisin, että ne voivat tulla kalliimpiin automalleihin suunnilleen vuosien 2017 ja 2020 välillä, sanoo erikoisasiantuntija Matti Kutila VTT:stä.

Kutilan mukaan halvemmat automallit tulisivat perässä ehkä vuosien 2020-25 paikkeilla. Laitteiston etuna on, että se on mahdollista asentaa myös vanhaan autoon.

Kansainvälisessä WiSafeCar-hankkeessa (Wireless Safety Network between Cars) ovat mukana Suomen lisäksi Luxemburg ja Etelä-Korea. Suomessa hanke on keskittynyt erityisesti siihen, miten tietoja liukkaudesta ja sateesta saadaan välitetyksi. Tieto kulkee vastaan tulevasta autosta toiseen osin wlan-yhteydellä, osin matkapuhelimien tukiasemien kautta.

VTT:n keskeisimmät suomalaiset yhteistyökumppanit hankkeessa ovat Ilmatieteen laitos ja Mobisoft-yhtiö.

STT 25.1. 2012

<http://www.ess.fi> (Uusi tekniikka saattaa autot keskusteluyhteyteen)

Kysy pariltasi:

Какое оборудование демонстрировалось в Тампере?

Какая задача у финских партнёров в этом проекте?

OSIO III / Dialogi

1. Miellekartta

Tutustu miellekarttaan. Keskustele parisi kanssa aiheesta miellekartan perusteella. Voitte keskustella myös miellekarttaa sivuavista aiheista pääteeman mukaisesti. Kummankin tulee kommentoida toisen mielipiteitä keskustelun aikana.

Как вы думаете, от чего зависит выбор автомобиля.

Организируйте в классе *Круглый стол* – «Интернет в жизни современных школьников».

Как, по-вашему, надо относиться к информации в Интернете? Как вы используете Интернет? Какую информацию вы ищете в нём? Чего там, по-вашему, ещё нет?

Пофантазируйте, каким будет в будущем *сотовый телефон*.

OSIO III

Järjestäkää luokassa väittely television hyvistä ja huonoista puolista.

«Добро» и «зло» телевидения.

Jokainen keksi kolme hyvää ja kolme huonoa puolta televisiolle.

ТЕМА 6 Учёба, профессия и средства к существованию

OSIO I Tekstin lukeminen ääneen ja kysymyksiin vastaaminen.

A

Кто работает больше

Лидером ЕС по количеству рабочих часов является Греция. Меньше всего часов на рабочем месте проводят жители Франции (1542 часа), Германии (1432 часа) и Голландии (1369 часов). Средняя продолжительность рабочего времени по ЕС за 2008 год составила 1676 часов.

Оказывается, что средняя продолжительность рабочего дня в Финляндии существенно выше, чем в целом ряде стран ЕС. Это следует из статистических данных голландского исследовательского центра, представленных комиссии ЕС, занимающейся исследованием проблем распределения рабочего времени в государствах Содружества.

В 2008 году в Финляндии на одного работающего приходилось, в среднем, 1728 рабочих часов. В то время как в Голландии аналогичный показатель равнялся 1389 часам. Разница составила 339 часов. В переводе на рабочие дни разрыв выглядит ещё более впечатляющим: финский рабочий год на 45 дней больше голландского.

Согласно рапорту европейской комиссии, в странах с наиболее высокой производительностью труда работники в большинстве своём хотят сократить рабочий день, вместо того, чтобы делать дополнительную работу по повышенному тарифу.

Европейская консультативная группа «Делойте» объясняет уменьшение рабочего времени экономическими причинами. Когда заработная плата повышается, у работающих возникает желание сократить число рабочих часов, потому что они могут заработать те же деньги за меньшее время.

По материалам прессы

Вопросы: Какой бывает рабочий день в Финляндии по сравнению с другими странами?

Как объясняют уменьшение рабочего времени?

OSIO I Tekstin lukeminen ääneen ja kysymyksiin vastaaminen.

В

Больше работать?

В Японии растёт смертность от кароши — переутомления на работе. В прошлом году родственники японцев, сгоревших на производстве, запросили почти 1500 компенсаций — рекордное количество. При этом местные правозащитники утверждают, что случаев кароши могло быть в десять раз больше — просто власти, как говорится, скрывают. Тоталитарный стиль японского менеджмента давно стал феноменом поп-культуры. Казалось бы, чему удивляться? Но вообще-то японцы в среднем трудятся не так уж много — по количеству рабочих часов на одного взрослого в год их страна не входит даже в десятку. «Секрет» публикует рэнкинг государств, граждане которых, по данным Организации экономического сотрудничества и развития (ОЭСР), работают больше всех.

С каждым годом гражданам Мексики приходится работать всё больше — в 2015-м каждый мексиканец трудился в среднем на 18 часов больше, чем в 2014-м. ОЭСР считает «нормальной» 40-часовую рабочую неделю и рассчитывает для каждой страны, какому проценту её жителей приходится работать больше. В Мексике таких — 28%.

Согласно данным The World Factbook, 61,9% работников заняты в сфере услуг, 24,1% — в промышленности, 13,4% — в сельском хозяйстве.

Среднегодовая реальная зарплата (рассчитанная по паритету покупательной способности) гражданина Мексики — \$14 867. Удовлетворённость жизнью — ОЭСР следит и за этим показателем — мексиканцы оценивают в 6,2 балла из 10.

По ресурсам интернета

Вопросы: В чём проявляется болезнь кароша?

В каких сферах работают граждане Мексики?

OSIO II Suomenkielisen tekstin selittäminen omin sanoin venäjäksi ja kysymyksiin vastaaminen.

Abin ahdistus

Koulu on nuoren suurin stressin aiheuttaja, ja lukiossa paineet lisääntyvät ylioppilaskirjoitusten lähestyessä. Kaikki eivät ole valmiita itsenäiseen työskentelyyn, jota kurssimuotoisuus edellyttää.

Nykyinen kurssimuotoinen lukio on entisaikojen luokallista lukiota rankempi. Jo yksistään omaksettavan tiedon määrä on kasvanut valtavasti. Tämän taustalla on muuttunut oppimiskäsitys, joka edellyttää oppilaalta suurien tekstimäärien hallintaa. Oppikirjakin on vain yksi tiedonlähde.

Opettajat tietävät, että jos oppilas stressaantuu yläasteella, stressi pahenee entisestään lukiossa. Sen sijaan ammattikouluun siirryttäessä paineet hellittävät. Eivät ne arvosanat ole elämän suurin juttu, mutta hirmu merkittäviä ne ovat silti lähitulevaisuudessa.

Moni nuori ei kerta kaikkiaan pysty hahmottamaan tulevaisuuttaan. Välivuodesta voisi olla osalle nuoria 12 vuoden kouluputken jälkeen hyvin tarpeellinen aika vetää henkeä ja pohtia tulevaa ilman paineita.

Abiturienttien stressinhallintakursseilla kirjattiin listaa ihanteellisten vanhempien ominaisuuksista. Tässä muutama mielipide:

- Kuuntelee ja on myötätuntoinen.
- Tukee ja on ymmärtäväinen.
- Ei painosta, antaa abin tehdä omat päätöksensä. Hyväksyy.
- On kannustava, ei luo paineita, että on pakko onnistua.
- Ymmärtää aikojen muuttuneen.
- Ihannevanhempi tekee hyvää ruokaa.

KIRSI RIIPINEN

Helsingin Sanomat 2011

Kysy pariltasi:

Почему у студента увеличивается стресс перед студенческими экзаменами?

Как можно преодолеть стрессовое состояние?

OSIO II Suomenkielisen tekstin selittäminen omin sanoin venäjäksi ja kysymyk-
B siin vastaaminen.

Suomen nuorisoa uhkaa työttömyys ja syrjäytyminen

Suomen suurin nuorisotyöllistäjä kauppa vaatii poliittisilta päättäjiltä toimia nuorten työllisyys- ja asuntotilanteen parantamiseksi.

Nuorisotyöttömyys on pahentunut nopeasti Suomessa viimeisen vuoden aikana. Alle 25-vuotiaiden työttömyysprosentti on jo lähes 27 prosenttia. Samanaikaisesti asuntojen hintakehitys kasvukeskuksissa on karannut käsistä, mikä on nuorille vaikea yhtälö. Palkan pitäisi riittää vuokraan tai oman asunnon hankkimiseen.

Kauppa on Suomen suurin nuorisotyöllistäjä. Kaupan 270 000 työllisestä on yli 30 prosenttia alle 30-vuotiaita. Muilla aloilla nuorten osuus työllisistä on 20 prosenttia. Kaupalla on siksi merkittävä rooli yhteiskunnassa edistää nuorison hyvinvointia ja ehkäistä syrjäytymistä.

Kauppa on laatinut osana hallitusohjelmataavoitteitaan erillisen viiden kohdan nuoriso-ohjelman.

"Ohjelman tavoitteena on vaikuttaa poliittisiin päättäjiin, jotta nuorisotyöttömyys lähtisi laskuun ja nuorten syrjäytymistä voitaisiin ehkäistä mahdollisimman varhaisessa vaiheessa", liiton toimitusjohtaja **Juhani Pekkala** sanoo.

JUHANI PEKKALA,, Kaupan liiton toimitusjohtaja

(<http://www.opetin.fi>)

Kysy pariltasi: *Почему актуально говорить о безработице молодых?*
Что в тексте говорится о квартирной проблеме молодых?

OSIO III / Dialogi

1. Miellekartta

Tutustukaa miellekarttaan ja keskustelkaa sen perusteella siitä, missä kesätöissä olette olleet. Voitte keskustella myös miellekarttaa sivuavista aiheista pääteeman mukaisesti. Kummankin tulee kommentoida toisen mielipidettä keskustelun aikana.

OSIO III / Dialogi

2. Ohjattu vuoropuhelu

Päätäkää, kumpi on A ja kumpi B. Tutustu tilanteeseen ja sen jälkeen esitä se parisi kanssa venäjäksi.

Työkokemuksen saaminen jo kouluaikana on tärkeää, ei pelkästään rahan ansaitsemisen takia. Olet hakeutumassa kesätöihin ja soittelet eri yrityksiin työpaikkailmoituksen perusteella.

<p>A. Tervehdi ja esittele itsesi. Kerro syy, miksi soitat. Haluat saada lisätietoja työpaikasta. Sinua kiinnostaa työaika ja palkka. Mitä työtehtäviä joutuisit tekemään? Työtekijän valinnan ajankohta kiinnostaa. Kiitä tiedoista ja sovi ajankohdasta. Päätä puhelu.</p>	<p>B. Vastaa tervehdykseen. Haluat tietää soittajan koulutustaustan ja mahdollisen työkokemuksen. Vastaat tiedusteluun ja kerrot työstä. Pyydä käymään paikanpäällä. Loppu-tervehdys ja toivota tervetulleeksi käymään.</p>
---	---

Monesti heti ensimmäinen yhteydenotto työpaikkaan on ratkaiseva. Muistakaa olla kohteliaita, kuunnella toisianne ja tietenkin tuntematonta ja vanhempaa tulee teititellä.

Tutustukaa uuteen sovellukseen NOODI osoitteessa <https://www.noodi.me/>. Valitkaa sieltä teitä kiinnostava ammatti ja selvittäkää opiskelumahdollisuudet tähän ammattiin ja palkkaus tulevaisuudessa. Kertokaa venäjäksi toisillenne mahdollinen ammattinne ja perustelkaa, miksi haluatte saada juuri tämän ammatin.

ТЕМА 7 Устойчивый быт

OSIO I Tekstin lukeminen ääneen ja kysymyksiin vastaaminen.

A

Экология / начало

Это слово звучит везде. И хотя мы не всё знаем, разбираемся далеко не во всех тонкостях экокризиса, мы каждый день видим, чувствуем, ощущаем – пришла беда и её угрозы множатся...

Пришла беда, но она, к сожалению, нас не сплачивает, не отрезвляет... Растёт концентрация парниковых газов в атмосфере, человечеству угрожают климатические изменения и глобальное потепление, земля по-прежнему стонет от пестицидов, гибнут малые и большие реки, горят и исчезают леса, плодородные земли превращаются в пустыни, в городах всё труднее дышать, продукты питания и те небезопасны для нашего здоровья, цунами, наводнения и засухи заставляют людей бросать свои жилища, умножая горькую армию экологических беженцев...

Неужели землянам этого недостаточно, чтобы остановиться, оглядеться, серьёзно подумать и ответить самим себе на вопросы: «Что же с нами случилось? К чему мы идём? Какие ценности и интересы берут верх?»

Пришла беда. Но если люди Земли поймут, что они уже стоят на краю пропасти, и смогут договориться между собой, то у нас всех появится шанс не допустить катастрофы, остановить деградацию человека и среды его обитания.

Хорошо бы, если бы главы держав и политики всех стран мира, принимая решения в отношении будущего нашей планеты Земля, руководствовались бы этой мудростью. То есть недостаточно только глобально мыслить об угрозе климатических изменений. Каждая страна должна, решая проблемы предотвращения изменения климата, действовать, прежде всего, локально, начиная с себя.

По материалам российских СМИ

(По свету 3/2007)

Вопросы: В чём заключается эта беда?

Какие пути предотвращения сложившейся обстановки существуют?

OSIO I Tekstin lukeminen ääneen ja kysymyksiin vastaaminen.

В

Экология / продолжение

Климат и наше здоровье

Недавно в Москве была выпущена брошюра «Новая угроза: потепление климата – угроза роста инфекционных заболеваний в России». Загрязнение атмосферного воздуха, отрицательное воздействие изменения климата, высокие температуры воздуха, увеличение числа дней с аномально высокой и низкой температурами негативно влияют, прежде всего, на здоровье жителей больших городов.

В последние годы этот вопрос изменения климата и ухудшения состояния жителей мегаполисов во всём мире стал одним из основных вызовов в экологической, медицинской и градостроительной сферах.

«Опасность, которую представляют войны для всего человечества и для нашей планеты, как минимум, сравнима с угрозой климатический изменений и глобального потепления», - так сказал Генеральный секретарь ООН Пан Ги Мун 1 марта 2007 года в своём выступлении на конференции по изменению климата, участниками которой были школьники.

Это выступление было его самым первым официальным выступлением в качестве главы ООН. По его словам, последствия изменения климата затронут все страны, но больше всего пострадают наименее развитые государства, хотя они меньше всего виноваты в глобальных изменениях климата. Только на долю США приходится 25% всех мировых выбросов парниковых газов в атмосферу.

Господин Пан Ги Мун призвал создать более эффективные механизмы международного сотрудничества для борьбы с глобальным потеплением, которые бы действовали и после 2012 года, когда истекает первый период выбросов парниковых газов в рамках Киотокского протокола. Надо сказать, что США к Киотокскому протоколу не присоединились.

Климат Земли и в прошлом никогда не был неизменным. Много миллионов лет назад, во времена динозавров, климат был намного теплее. Затем он постепенно становился холоднее, что привело к массовому вымиранию живых существ. Но этот процесс происходил медленно, в течение нескольких сотен веков. В отличие от прошлого в скорости глобального изменения климата в наши дни и в его негативных последствиях виноват ЧЕЛОВЕК.

По материалам российских СМИ

(По свету 3/2007)

Вопросы: Какой климат в больших городах?

С чем сравнил Пан Ги Мун климатические изменения Земли?

OSIO II Suomenkielisen tekstin selittäminen omin sanoin venäjäksi ja kysymykseen vastaaminen.

Suomen uhanalaisten lajien turvaaminen helpottuu, kun ympäristöhallinnon keräämät lajien esiintymistiedot saadaan siirrettyä metsäalan ammattilaisten ja maanomistajien käyttöön. Ympäristöhallinnolla on hyvät tiedot uhanalaisista lajeista, mutta tieto ei ole läheskään aina siirtynyt metsäalan toimijoille.

Metsätalouden kehittämiskeskus Tapion ja Suomen ympäristökeskuksen yhteistyönä on neljän vuoden ajan kokeiltu uutta toimintamallia, jossa metsätalouden organisaatiot saavat ympäristöhallinnolta tiedot siitä, missä lajeja esiintyy. Kokeilu on ollut käynnissä Lounais-Suomessa, Pirkanmaalla ja Keski-Suomessa.

Mallissa metsäalan toimijat saavat halutessaan käyttöönsä lajiesiintymät. Useimpien uhanalaisten lajien huomioon ottaminen on metsänomistajalle vapaaehtoista. Vain kaikkein harvinaisimpien lajien suojeleminen on lakisääteistä.

Paikkatietojen ohella ympäristöhallinto on välittänyt eteenpäin tiedot lajien elinympäristövaatimuksista ja hoitosuosituksista. Näitä tietoja on käytetty hyväksi esimerkiksi hakkuiden suunnittelussa. Maanomistajat ovat olleet mukana suunnittelussa.

Kokemukset ovat olleet myönteisiä ja toimintamalli aiotaan ottaa laajempaan käyttöön.

- Yhteinen toimintamalli mahdollistaa lajitiedon hallitun käytön metsätaloudessa ja vahvistaa metsä- ja ympäristöalan yhteistyötä. Metsänomistajat saavat tietoa tilallaan olevista uhanalaisesiintymistä ja keinoista turvata ne. Lisäksi monimuotoisuuden suojeleminen resurssit voidaan kohdentaa tehokkaammin ja yleinen tietoisuus lajien suojeleminen tarpeista ja keinoista metsäalalla lisääntyy, iloitsee projektipäällikkö Terhi Ajosena.

YLE Uutiset 24.11. 2010

<http://yle.fi> (Luonnonsuojelu tehostuu)

Kysy pariltasi:

Почему охрана редких животных становится более эффективной?

Как владельцы лесов относятся к охране природы?

OSIO II Suomenkielisen tekstin selittäminen omin sanoin venäjäksi ja kysymyk- **B** siin vastaaminen.

Luonnonsuojelusta

Luonnonsuojelulla pyritään säilyttämään luonnon monimuotoisuus. Varsinais-Suomen ELY-keskuksen (aikaisemmin Lounais-Suomen ympäristökeskus) työ painottui pitkään luonnonsuojeluohjelmien toteutukseen. Nyt se työ alkaa olla loppusuoralla, sillä suojeluohjelma-alueista on Lounais-Suomessa toteutettu 90 – 95 %.

Työn painopiste on siirtynyt vapaaehtoisen, metsien monimuotoisuusohjelma METSO:n toteutukseen. METSO:n avulla yksityiset maanomistajat voivat suojella metsänsä monimuotoisuutta. Suojeltua metsäpinta-alaa pyritään kasvattamaan valitsemalla suojelun piiriin luonnonarvoiltaan monipuolisia kohteita ja tekemällä hoitotoimia suojelualueilla ja niiden lähituntumassa.

Lounais-Suomen luonto on rikas ja monimuotoinen, kasvi- ja eläinlajien määrä on suuri. Merkittävimmät luontoarvot Lounais-Suomen alueella ovat saaristo, tammilehdot, rannikon lintuvedet sekä keidassuot. Myös perinnemaisemat ovat alueellemme tyypillisiä.

Tavoitteena on Lounais-Suomen ympäristöohjelman 2010 – 2013 mukaisesti monimuotoisuuden ja yhtenäisen viheralueverkoston säilyttäminen sekä vesiluonnon hyvän ekologisen tilan saavuttaminen.

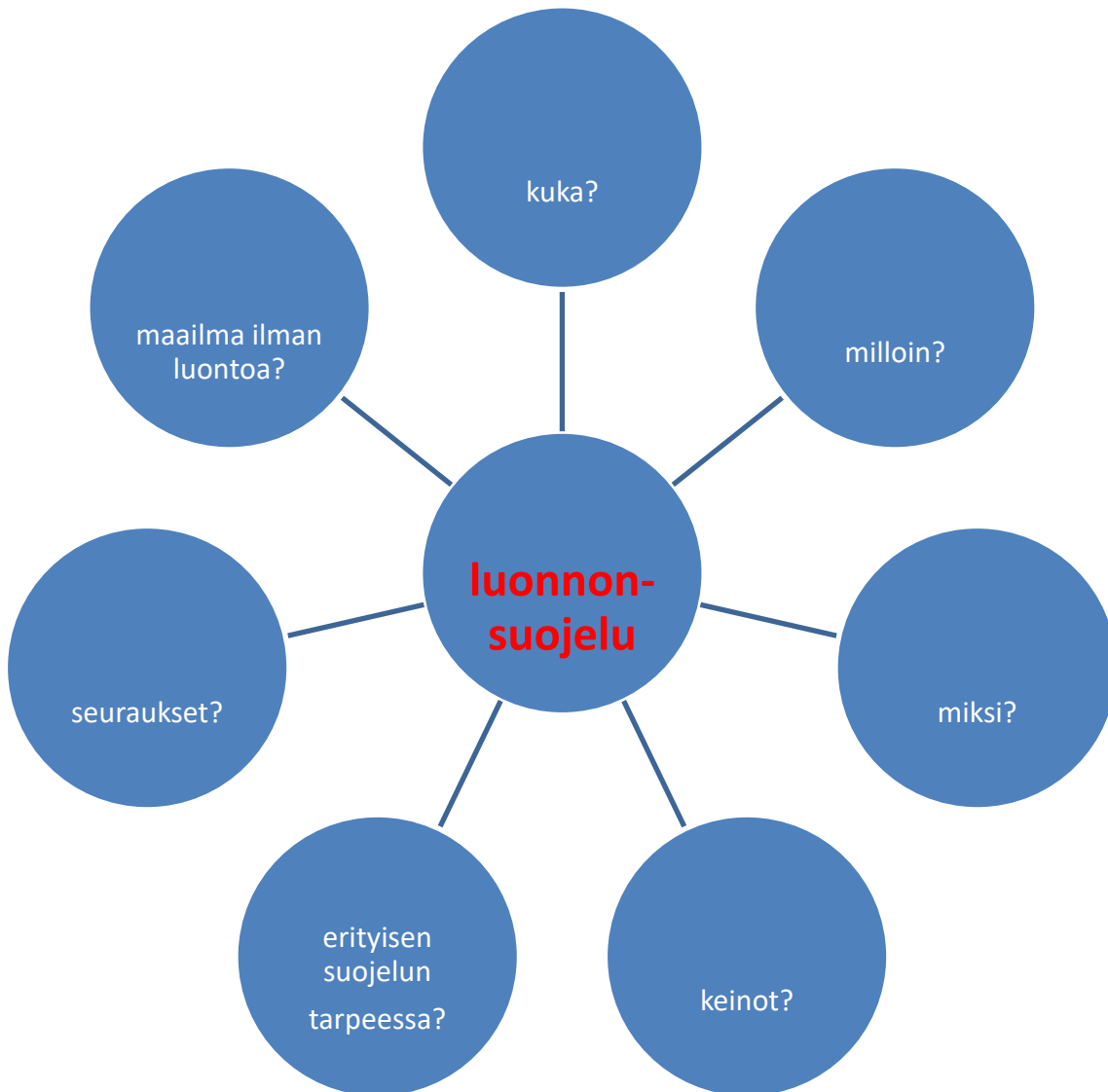
<http://www.ymparisto.fi> (Luonnonsuojelu)

Kysy pariltasi: *Какая цель у охраны природы в Финляндии?*
Что такое METSO?

OSIO III / Dialogi

1. Miellekartta

Tutustu miellekarttaan. Keskustele parisi kanssa aiheesta miellekartan perusteella. Voitte keskustella myös miellekarttaa sivuavista aiheista pääteeman mukaisesti. Kummankin tulee kommentoida toisen mielipiteitä keskustelun aikana.

OSIO III / Dialogi

2. Ohjattu vuoropuhelu

Päätäkää, kumpi on A ja kumpi B. Tutustu tilanteeseen ja sen jälkeen esitä se parisi kanssa venäjäksi.

<p>A. Pidät kovasti eläimistä ja haluat saada hevosen. Keskustelette asiasta vanhempiesi kanssa, joille tämä idea ei miellytä lainkaan. Yritä perustella oma toiveesi mahdollisimman hyvin.</p>	<p>B. Lapsenne haluaa hevosen. Teitä tämä ei miellytä lainkaan, koska hevonen on kallis harrastus. Ylläpito, ratsastustunnit, hevosen kengitys ja mahdollinen lääkitys – kaikki maksaa maltaita. Matka tallillekin maksaa: pitää olla oma auto jne. Yrittäkää tehdä jonkinlainen kompromissiratkaisu.</p>
--	--

Tubettajista on tullut mielipidevaikuttajia. Niinpä päätätte tehdä youtubeen videon muovijätteen saastuttamista meristä ja tämän jätteen vaarallisuudesta tarkoituksena herättää ihmiset vähentämään muovijätettä omilla valinnoillaan.